

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 3370/2024
03.09.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирјане Андријашевић, председника већа, Владиславе Милићевић и Марине Милановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Данило Шарић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4854/22 од 19.01.2023. године, у седници већа одржаној дана 03.09.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4854/22 од 19.01.2023. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 38347/21 од 30.11.2021. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се тужена обавезе да му исплати на име накнаде нематеријалне штете због претрпљених душевних болова због повреде права личности износ од 10.000.000,00 динара са законском затезном каматом од 30.11.2021. године као дана пресуђења па до исплате. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 216.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 4854/22 од 19.01.2023. године, одбијена је, као неоснована, жалба тужиоца и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П 38347/21 од 30.11.2021. године.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11... 10/23 – други закон) Врховни суд је оценио да тужиочева ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Нису учињене ни друге битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП учињене пред другостепеним судом на шта се ревизијом неосновано указује. Неосновано ревидент указује да су нижестепени судови пропустили да поступе у складу са решењем Врховног касационог суда Рев 4036/2018 од 13.05.2021. године и нису анализирали изјаве државних функционера објављених у медијима којима је повређена претпоставка невиности тужиоца и тиме учинили битну повреду поступка из члана 374. став 1. ЗПП у вези члана 398. став 2. ЗПП, који се примењује на основу члана 419. ЗПП. Судови су дужни да изведу све парничне радње и расправе сва спорна питања на која је указао Врховни суд у свом решењу. Наводи ревидента да су нижестепени судови пропустили наведено да учине нису основани, јер је тужени оспорио да су изјаве државних функционера верно пренете у новинским чланцима, тиме што је навео да тужени не одговара за поступке штампе које надмашују изјаве функционера. Тужилац је у поступку који је претходио доношењу решења Рев 4036/2018 од 13.05.2021. године (на припремном рочишту) предложио доказе на околност да ли су изјаве функционера веродостојно пренете у штампи, односно да ли су они заиста рекли оно што је пренето у штампи. На рочишту за главну расправу након доношења решења Рев 4036/2018 од 13.05.2021. године тужилац је повукао све доказне предлоге на наведене околности. Судови нису учинили битну повреду поступка у вези са чланом 398. став 2. ЗПП јер расправи о спорним питањима на која је указао Врховни касациони суд морала је претходити оцена да ли су изјаве функционера веродостојно пренете у штампи, а за ту оцену није било предложених парничних радњи. Другостепени суд је одговорио на релевантне жалбене наводе и није учинио битну повреду поступка из члана 374. став 1. у вези члана 396. став 1. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, Тужилаштво за организовани криминал је пред Вишим судом у Београду против тужиоца подигло две оптужнице: Ктс 17/09 од 12.04.2010. године, којом је оптуженом стављено на терет извршење кривичног дела удруживање ради вршења кривичних дела из члана 346. став 5. Кривичног законика у стицају са кривичним делом неовлашћено коришћење и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 4. у вези става 1. Кривичног законика и Ктс 17/09 од 06.08.2010. године, којом му је стављено на терет извршење продуженог кривичног дела праће новца из члана 231. став 4. у вези ставова 2. и 1. у вези са чланом 61. Кривичног законика. Представници државних органа су током 2010. године у медијима износили информације поводом покретања истраге против тужиоца и подизања оптужнице, привременог одузимања његове имовине стечене кривичним делом, претњама упућеним највишим државним функционерима и подизањем мера њиховог обезбеђења. Објављени текстови садрже и бројне наводе о организованом криминалу, као друштвено опасној појави и наводе о потенцијалној спрези појединих, неименованих политичара и државних функционера са организованим криминалом. У току 2010. године у медијима, ближе означеним у образложењу првостепене пресуде, је наведено као изјава ББ, тадашње министарске правде: „Група АА је суштински, различита од криминалних група, које су раније деловале у Србији, јер је организована попут најснажнијих мафијашких кланова у Италији, имала је једну примарну делатност и сарађивала је са другим међународним нарко картелима“, изјава ВВ, тадашњег министра унутрашњих послова: „Криминални клан браће АА није могао да кријумчари тоне дроге и легализује огромну имовину стечену криминалом без подршке власти,

политичких странака, тужилаштва и полиције“, изјава ГГ, тадашњег председника РС: „Сматрам да група АА представља претњу националној безбедности Србије и свим њеним грађанима“, изјава ДД, тадашњег државног секретара Министарства правде: „Закључно са данашњим даном од нарко клана АА привремено је одузето 18 објеката и једно предузеће“.

На основу овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је применом чланова 46. и 51. Устава Републике Србије, члана 6. став 1. и 2. Закона о полицији, члана 2. став 1. и 4. Закона о приступу информацијама од јавног значаја и члана 172. Закона о облигационим односима одбио тужбени захтев. По становишту тог суда информације које су потицале од представника државних органа објављене у медијима од јануара 2010. године тичале су се извештавања јавности о радњама и мерама предузетим ради сузбијања трговине наркотицима, спречавања уплива капитала стеченог вршењем кривичних дела у легалне токове, одузимање тако стечене имовине и разлозима појачаних мера обезбеђења представника државне власти, што је иначе Уставна и законска обавеза представника државне власти према грађанима. Због тога по схватању првостепеног суда нема незаконитог и неправилног рада државних органа као основане одговорности тужене државе у смислу члана 172. Закона о облигационим односима, при чему је узето у обзир да се против тужиоца воде два кривична поступка и да јавност има оправдан интерес да зна о свим радњама предузетим ради сузбијања криминала. Органи тужене се по становишту првостепеног суда, не могу сматрати одговорним за поступак штампе, односно за новинске натписе и коментаре који надмашују званичне изјаве и саопштења представника државне власти, те је суд мишљења да тужилац није доказао, сходно члану 231. став 2. Закона о парничном поступку, да су изјаве у медијима верно пренете или је у питању била новинарска слобода и тежња за сензационалистичким насловом ради боље продаје.

Другостепени суд је сматрао да је првостепени суд правилно применио материјално право и то одредбе чланова 154. став 1, 155. и 172. Закона о облигационим односима када је применом правила из члана 231. став 2. ЗПП о терету доказивања чињеница закључио да тужилац није доказао узрочно-последичну везу између поступања органа тужене и евентуалне штете, јер из приложених доказа произлази да су медији објављивали текстове у којима су објављивали информације у односу на тужиоца, при чему су наводили да су државни органи дали изјаве које медији преносе.

По налажењу Врховног суда неосновано се ревизијом тужиоца указује на погрешну примену материјалног права која за последицу има непотпуно утврђено чињенично стање.

Тужилац је поднетом тужбом тражио накнаду нематеријалне штете за душевне болове због повреде права личности. Тужбени захтев засновао је на тврдњи да су поједини државни функционери, изјавама датим у медијима, прекршили претпоставку његове невиности.

Одредбом члана 6. став 2. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода предвиђено је да свако ко је оптужен за кривично дело мора се

сматрати невиним док се не докаже његова кривица. Гаранција претпоставке невиности садржана је и у одредби члана 34. став 3. Устава РС. Одредбом члана 154. став 1. Закона о облигационим односима предвиђеног је да ко другоме проузрокује штету дужан је накнадити је, уколико не докаже да је настала без његове кривице. Одредбом члана 172. став 1. ЗОО прописано је да правно лице одговара за штету коју његов орган проузрокује трећем лицу у вршењу или у вези са вршењем својих функција.

Претпоставку невиности су дужни да поштују не само судови, већ и државни службеници и функционери. Овом одредбом се не спречавају власти да обавесте јавност о кривичном поступку против тужиоца који је у току, али се захтева да власти обавештавају јавност тако дискретно и обазриво да се заштити начело претпоставке невиности. Да би судови ценили изјаве званичника уважавајући стандарде изражене у одлукама Европског суда за људска права донетим због повреде члана 6. став 2. Европске конвенције и то да ли је њима повређена претпоставка невиности тужиоца, морали су претходно, процесном активношћу тужиоца утврдити да ли су изјаве званичника дате медијима, верно пренете или новински коментари надмашују изјаве званичника и саопштења представника државне власти.

Из чињеничног стања, које је утврђено из предложених и изведених доказа, произлази само да су медији објавили информацију да су државни функционери обавештавали јавност о току кривичног поступка против тужиоца. Тужилац није доказивао да су означене изјаве верно пренете, односно да су функционери изјаве дали управо на начин објављен у медијима, иако је та чињеница од стране тужене оспорена у току првостепеног поступка. Стога, насупрот наводима ревизије, правилно је другостепени суд применио правило о терету доказивања из члана 231. став 2. ЗПП, да је на тужиоцу терет доказивања узрочно последичне везе између поступања органа тужене и штете коју тужилац трпи. Да би постојала наведена узрочно – последична веза тужилац је био дужан да докаже да је радњама функционера тужене повређена претпоставка невиности тужиоца и да због тих радњи он трпи штету. Међутим, тужилац је само доказао да су медији објављивали изјаве функционера тужене којима се могла повредити претпоставка невиности тужиоца. Како је тужилац пропустио да докаже да су изјаве верно пренете и да су се функционери кретали ван оквира дозвољеног и потребног саопштавања информација, пропустио је да докаже узрочно последичну везу између штетне радње и последице, односно штете.

Дакле, тужилац је био дужан да докаже да су органи тужене поступали неправилно и незаконито, како би се засновала грађанско-правна одговорност тужене за накнаду штете коју је њен орган проузроковао тужиоцу у вршењу или у вези са вршењем својих функција, а тужилац то у конкретном случају није доказао сагласно одредби члана 231. став 2. ЗПП.

Стога, насупрот наводима ревизије, правилно је другостепени суд применио одредбу члана 154. став 1, 155. и 172. став 1. Закона о облигационим односима, као и члан 231. став 1. Закона о парничном поступку.

Из наведених разлога, Врховни суд је одлучио као у изреци пресуде, на основу одредбе члана 414. став 1. ЗПП.

**Председник већа - судија
Мирјана Андријашевић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**